

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến huyết mạch

VỀ BỆNH SA SÚT TRÍ TUỆ

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch là hình thức thông thường thứ nhì của bệnh sa sút trí tuệ sau Bệnh Alzheimer's và gần đây tỉ lệ mắc phải bệnh này được phát hiện là cao hơn so với tỉ lệ mà người ta đã nghĩ trước đây. Tài Liệu Giúp Đỡ này mô tả bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch, những nguyên nhân, sự chẩn đoán và diễn tiến của bệnh.

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch là gì?

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch là một từ ngữ tổng quát dùng để mô tả bệnh sa sút trí tuệ trí tuệ liên hệ đến những vấn đề tuần hoàn để đưa huyết đến não bộ.

Có những loại bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch khác nhau phải không?

Có một số loại bệnh sa sút trí tuệ khác nhau liên hệ đến Huyết Mạch. Hai loại thông thường nhất là Bệnh sa sút trí tuệ vì bị nhồi máu nhiều lần và Bệnh Binswanger's (còn được gọi là bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến huyết mạch dưới vỏ não).

Bệnh sa sút trí tuệ vì bị nhồi máu nhiều lần

Đây có lẽ là dạng thông thường nhất của bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch. Bệnh sa sút trí tuệ vì bị nhồi máu nhiều lần do một số trường hợp tai biến mạch máu não nhẹ gây ra, được gọi là những trường hợp tiểu tai biến mạch máu não hay những Cơn Thiếu Máu Cục Bộ Trong Thời Gian Ngắn (Transient Ischaemic Attacks [TIA]). Những trường hợp tai biến mạch máu não làm tổn hại vỏ não, tức là khu vực liên hệ đến khả năng học tập, trí nhớ và ngôn ngữ. Một người bị bệnh sa sút trí tuệ vì bị nhồi máu nhiều lần có thể có khả năng nhận thức tốt hơn trong những giai đoạn đầu tiên so với những người bị bệnh Alzheimer's, và những phần thuộc cá tính của họ có thể vẫn được duy trì tương đối nguyên vẹn trong thời gian lâu hơn. Các triệu chứng của bệnh có thể bao gồm tình trạng trầm cảm nghiêm trọng, tính khí thay đổi thất thường và chứng động kinh.

Bệnh Binswanger's (còn được gọi là bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến huyết mạch dưới vỏ não)

Bệnh này đã được nghĩ là hiếm có, nhưng hiện nay đang được tái thẩm định, và thật ra có thể tương đối thông thường. Cũng như những bệnh sa sút trí tuệ khác liên hệ đến Huyết Mạch, bệnh này liên quan với những thay đổi liên hệ đến trường hợp tai biến mạch máu não. Chính "chất trắng" nằm sâu trong não lại bị ảnh hưởng. Bệnh này do tình trạng cao huyết áp, máu đặc trong các động mạch và sự lưu thông máu không đầy đủ gây ra. .. triệu chứng của bệnh gồm sự chậm chạp và lơ đãng, đi đứng khó khăn, những cảm xúc khi vui khi buồn và thiếu khả năng điều khiển bằng quang vào giai đoạn ban đầu của bệnh. Hầu hết

những người bị bệnh Binswanger's bị hoặc đã và đang bị cao huyết áp.

Một trường hợp tai biến mạch máu não trầm trọng và duy nhất đôi khi cũng có thể gây ra bệnh lú lẫn liên hệ đến Huyết Mạch tùy theo quy mô và vị trí của trường hợp tai biến mạch máu não. Những nhân tố có nguy cơ làm cho trường hợp tai biến mạch máu não có thêm khả năng đưa đến bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch gồm có:

- Bệnh áp huyết cao không được điều trị
- Bệnh rung tâm nhĩ
- Những trường hợp nhịp tim không đều khác cũng tăng nguy cơ máu đông cục và vữa xơ động mạch (mỡ lắng đọng trong mạch máu) gây tổn hại các động mạch não

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch được chẩn đoán như thế nào?

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch thường được chẩn đoán qua việc xét nghiệm thần kinh học và bằng những kỹ thuật rọi cắt lớp não (brain scanning) như kỹ thuật chụp hình cắt lớp được vi tính hóa (CT) hoặc bằng kỹ thuật xét nghiệm hình ảnh cộng hưởng từ tính (MRI).

Tuy nhiên, cũng giống như trường hợp bị bệnh Alzheimer's, sự chẩn đoán dứt khoát bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch chỉ có thể được thực hiện bằng cách xét nghiệm não bộ, sau khi bệnh nhân đã chết. Có thể rất khó phân biệt bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch với những hình thức khác của bệnh sa sút trí tuệ. Một số người bị một lúc cả bệnh Alzheimer's lẫn bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch.

Ai bị bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch?

Bất cứ người nào cũng đều có thể bị ảnh hưởng bởi bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch nhưng có vài nhân tố tăng thêm nguy cơ bị bệnh này. Những nhân tố này gồm:

- Cao huyết áp
- Hút thuốc lá
- Bệnh tiểu đường
- Mỡ trong máu cao



- Bệnh sử tai biến mạch máu não nhẹ có dấu hiệu báo trước
- Bằng chứng cho thấy bệnh trong các động mạch ở những phần khác của cơ thể
- Những tình trạng bất thường của nhịp tim

So với đàn bà thì bệnh lú lẫn liên hệ đến huyết mạch hơi thường có hơn đối với đàn ông.

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch diễn tiến như thế nào?

Bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch thường diễn tiến dần dần theo từng trình tự qua đó những năng lực của người bệnh suy yếu sau một cơn tai biến mạch máu não rồi sau đó tình trạng trở nên ổn định cho đến khi bị một cơn tai biến mạch máu não khác, những năng lực của người bị bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch có thể không bị tiếp tục sa sút hoặc, trong một số trường hợp chúng có thể tiến triển nữa là khác. Tuy nhiên những tiến triển này sẽ không tồn tại lâu dài. Đôi khi những trình tự diễn tiến của bệnh quá nhỏ đến nỗi sự sa sút có vẻ như chỉ diễn ra từ từ mà thôi.

Mặc dầu tính trung bình, những người bị bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch sa sút nhanh chóng hơn so với những người bị bệnh Alzheimer's, họ thường chết vì cơn đau tim hoặc một cơn tai biến mạch máu não trầm trọng.

Có phương thức điều trị nào hay không?

Mặc dù không có phương thức điều trị nào có thể đảo ngược sự thương tổn đã do bệnh gây ra, sự điều trị nhằm phòng ngừa để khỏi bị thêm những cơn tai biến mạch máu não thì rất quan trọng. Để ngăn ngừa những cơn tai biến mạch máu não, những loại thuốc chế ngự tình trạng cao áp huyết, mỡ trong máu cao, bệnh tim và bệnh tiểu đường đều có thể được cấp cho người bệnh. Một chế độ ăn kiêng lành mạnh, sinh hoạt vận động cơ thể và tránh hút thuốc lá và uống rượu quá mức cũng giảm bớt nguy cơ bị thêm những cơn tai biến mạch máu não.

Đôi khi thuốc aspirin hoặc các loại thuốc khác có thể được bác sĩ cho dùng nhằm ngăn ngừa sự hình thành những cục máu đông trong những mạch máu nhỏ. Bác sĩ cũng có thể cho thuốc để giảm bớt tình trạng bồn chồn hoặc chứng trầm cảm hoặc để giúp cho người bị bệnh lú lẫn ngủ ngon giấc hơn. Trong một số trường hợp, phẫu thuật được gọi là thủ thuật cắt bỏ áo trong động mạch cảnh (carotid endarterectomy) có thể được đề nghị thực hiện để khai thông chỗ nghẽn trong động mạch cảnh, tức là mạch máu chính dẫn máu lên não.

Việc nghiên cứu gần đây cho thấy rằng các loại y dược có khả năng ức chế chất cholinesterase như Donepezil (Aricept) và Galantamine (Reminyl), là những loại thuốc hữu ích đối với một số người bị bệnh Alzheimer's, cũng có thể hữu ích phần nào đối với những người bị bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch. Tuy nhiên, chưa có bằng chứng rõ ràng hoặc dứt khoát như bằng chứng của việc dùng những loại y dược này với bệnh Alzheimer's.

Sẵn có sự hỗ trợ dành cho người bị bệnh sa sút trí tuệ liên hệ đến Huyết Mạch, thân nhân trong gia đình của họ và những người chăm sóc cho họ. Việc hỗ trợ này có thể tạo một sự khác biệt tích cực trong việc đối phó với bệnh sa sút trí tuệ. Hội Alzheimer's Australia cung cấp sự giúp đỡ, thông tin và dịch vụ tư vấn cho những người bị ảnh hưởng bởi bệnh sa sút trí tuệ. Thông tin cập nhật về những cách điều trị bằng y dược cũng có sẵn tại Hội Alzheimer's Australia.

Thông tin thêm

Alzheimer's Australia cung cấp việc hỗ trợ, thông tin, giáo dục và cố vấn. Xin liên lạc với Đường Dây Giúp Đỡ Toàn Quốc về Bệnh Sa Sút Trí Tuệ qua số **1800 100 500**.

Muốn biết thêm thông tin và đọc các Tờ Giúp Đỡ khác, xin ghé xem trang mạng của chúng tôi tại **www.alzheimers.org.au**